

תפ"ח (באר-שבע) 16522-01-18 - מדינת ישראל נ' תסנין אל אסד

תפ"ח (באר-שבע) 16522-01-18 - מדינת ישראל נ' תסנין אל אסד מחוזי באר-שבע

תפ"ח (באר-שבע) 16522-01-18

תפ"ח (באר-שבע) 16857-01-18

מדינת ישראל

נגד

תסנין אל אסד

ע"י ב"כ - עו"ד רמי שלבי

רחמה אלאסד

ע"י ב"כ - עו"ד נורית מעתוק

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[16.04.2019]

לפני כבוד השופטת יעל רז-לוי - אב"ד כבוד השופטת גילת שלו כבוד השופט אהרון משניות

גזר דין

השופט אהרון משניות

א. כללי

נגד שתי הנאשמות הוגשו כתבי אישום נפרדים שבהם הואשמה כל אחת בשורה של עבירות נגד ביטחון המדינה. במסגרת הסדר טיעון שנכרת עמן, הודו שתי הנאשמות בביצוע העבירות שיוחסו להן בכתבי אישום מתוקנים, והורשעו על פי הודאתן, כמפורט להלן. גזר דין זה מתייחס לשתי הנאשמות יחדיו.

נאשמת 1 הורשעה בעבירה של מגע עם סוכן חוץ, לפי סעיף 114(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין), וכן בעבירה של קשירת קשר לפשע (גיוס חברים) - לפי סעיף 499(א) (1) לחוק האמור; במסגרת פרט האישום השני, הורשעה הנאשמת בעבירה של הכנה לביצוע עבירה שהיא מעשה טרור, לפי סעיף 28(א)(4) סיפא לחוק המאבק בטרור, תשע"ו - 2016 (להלן: חוק המאבק בטרור), ובעבירה נוספת של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק האמור; במסגרת פרט האישום השלישי, הורשעה הנאשמת בעבירה של קשירת קשר לפשע (שידול לרצח שהוא מעשה טרור) לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, בצירוף סעיף 38(ג) לחוק המאבק בטרור, ובמסגרת פרט האישום הרביעי הורשעה הנאשמת בשתי עבירות של קשירת קשר לפשע (חברות בארגון טרור) לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין.

הנאשמת 2, הורשעה אף היא בעבירות שיוחסו לה בארבעה פרטי אישום, בתפ"ח 16857-01-18, כאשר במסגרת פרט האישום הראשון הורשעה בעבירה של מגע עם סוכן חוץ לפי סעיף 114 (א) לחוק העונשין; במסגרת פרט האישום השני, הורשעה הנאשמת בעבירה של הכנה לביצוע עבירה שהיא מעשה טרור, לפי סעיף 28 (א)(4) סיפא לחוק המאבק בטרור, ובעבירה נוספת של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין; במסגרת האישום השלישי הורשעה הנאשמת בעבירה של קשירת קשר לפשע (שידול לרצח שהוא מעשה טרור) לפי סעיף 499 (א)(1) לחוק העונשין בצירוף סעיף 38(ג) לחוק המאבק בטרור, ובמסגרת האישום הרביעי הורשעה הנאשמת 2 בעבירה של קשירת קשר לפשע (חברות בארגון טרור) לפי סעיף 499 (א) (1) לחוק.

נאשמת 1 הורשעה אפוא בסך הכול ב-7 עבירות, ואילו נאשמת 2 הורשעה ב-5 עבירות, ומכאן נובע ההבדל בעמדת המאשימה בהסדרי הטיעון של שתי הנאשמות, כאשר ביחס לנאשמת 1 המאשימה עותרת לעונש של 6 שנות מאסר בפועל בצירוף מאסר מותנה, ואילו ביחס לנאשמת 2 המאשימה עותרת לעונש נמוך במעט, של חמש וחצי שנות מאסר בפועל בצירוף מאסר מותנה. במסגרת ההסדר, הוסכם כי ההגנה תהיה חופשית בטיעוניה לעונש.

מהעובדות שפורטו בפרט האישום הראשון בכתבי האישום המתוקנים עולה, כי החל משנת 2017 החזיקו שתי הנאשמות חשבון ברשת "טלגרם" העונה לשם "אסאד ואזאד", ובאמצעותו חברו הנאשמות למספר קבוצות המזוהות עם ארגון דאעש, אשר מהווה חלק מזרם הסלפייה ג'האדייה, והוכרז כהתאחדות בלתי מותרת על ידי שר הביטחון ביום 3.9.2014. במסגרת הקבוצות הנ"ל עסקו הנאשמות בשכנוע המשתתפים בקבוצות בכך שדרכה של דאעש היא הדרך הנכונה, וכן יצרו קשרים עם אנשים שונים אשר פועלים ברשת האינטרנט במסגרת ובשם דאעש. שתי הנאשמות עמדו בקשר עם אדם בשם כרם אבו שויש (להלן: כרם), ועם אדם נוסף בשם סלימאן גואד אבו לאפי המכונה שייח' קאסם (להלן: קאסם). בנוסף לכך, כל אחת מהן הייתה בקשר עם אנשים נוספים: נאשמת 1, עם אדם המכונה "פלתראקי יא דמאאי", וכן עם אדם נוסף המכונה "בית אלמקדס", ונאשמת 2 עם אחד בשם מועתז אלדלעי, וכן עם אדם נוסף בשם אבו-ג'מיל אלעסקלאני. בשיחות שקיימה נאשמת 1 עם המכונה "בית אלמקדס", ביקש האחרון מהנאשמת 1 לפתוח חשבונות בטלגרם במטרה לגייס באמצעותם אנשים שונים מישראל לצורכי פעילותה של דאעש. והנאשמת נענתה לבקשה אולם נעצרה יומיים לאחר שיחה זו, בטרם הספיקה לפתוח את חשבונות הטלגרם. נאשמת 2 הסתפקה בקשר אינטרנטי בלבד, עם הגורמים הקשורים לדאעש שהוזכרו לעיל, ולכן הורשעה בפרט אישום זה רק בעבירה של מגע עם סוכן חוץ, בשונה מנאשמת 1 שהורשעה גם בעבירה של קשירת קשר לפשע (גיוס חברים לארגון טרור).

פרט האישום השני בשני כתבי האישום המתוקנים, מתאר פרשה חמורה שבה נטלו חלק שתי הנאשמות. לפי הנאמר בכתב האישום, נאשמת 1 רכשה בחודש אוגוסט 2017 כרטיס סים חדש לבקשת קאסם, על מנת שיוכלו לשוחח דרך הטלגרם ללא מעקב הרשויות. השניים אכן שוחחו ביניהם אודות נושאים ביטחוניים, ובאחת השיחות הביעה הנאשמת את הסכמתה לסייע לו לבחון את האפשרות לבצע פיגוע בישראל. הנאשמת פסלה את האפשרות לבצע פיגוע בתחנה המרכזית, בשל נוכחותם של מוסלמים רבים שעלולים להיפגע מפיגוע במקום זה, אולם הסכימה לבדוק שני מקומות אחרים.

בחדש אוגוסט 2017 פנה קאסם לנאשמת 2 ובקש ממנה כי תשיג לו נשק מסוג קלצ'ניקוב לצורך ביצוע פיגוע, אולם היא סירבה לבקשתו. עם זאת, במועד מאוחר יותר, לאחר שנאשמת 1 יצרה אתה קשר, היא הסכימה ללכת ביחד עם נאשמת 1, ולבדוק את הכניסות ואת סידורי האבטחה באוניברסיטת בן גוריון ובמכללת קיי בבאר שבע, לצורך ביצוע פיגוע שמטרתו להרוג יהודים, ע"י הכנסת מזוודת נפץ אל תוך המוסדות הללו. בסופו של דבר, לאחר סיור שבצעו, הגיעו שתי הנאשמות למסקנה כי סידורי האבטחה אינם מאפשרים הכנסת מזוודת נפץ.

פרט האישום השלישי מתייחס לפרשה אחרת שבה נאשמת 1 נחשפה לרעיון שעלה בערוצים שונים ברשת הטלגרם, לבצע פיגוע ביום 1.1.18 מטעם דאעש, ופנתה לאדם בשם אחמד שיבצע פיגוע במועד האמור, בכדי לגרום למותם של אנשים בעת חגיגות הסילבסטר ממניעים דתיים, אולם אחמד סירב. לאחר הסירוב, פנתה הנאשמת 1 לנאשמת 2, בכדי שהיא תנסה לשכנע את אחמד לבצע את הפיגוע. האחרונה אכן פנתה לאחמד בסוף שנת 2017, אולם אחמד התחמק מלהסכים גם לפנייתיה של נאשמת 2, ואף עדכן בכך את נאשמת 1, אשר הבינה כי הוא פוחד, והציעה לו לבקש מנאשמת 2 לספק לו נשק, בדיעה שאין ביכולתה לעשות כן.

פרט האישום הרביעי עוסק בתכניתיהן של שתי הנאשמות לצאת לסיני ולהצטרף לדאעש. נאשמת 1 סיכמה במועד לא ידוע בשנת 2017 עם אותו אחמד שנזכר לעיל, כי יתחתנו, ולאחר מכן ייצאו יחד לסיני בכדי להצטרף לדאעש. במועד אחר באותה שנה, קשרה נאשמת 1 קשר עם נאשמת 2, לצאת לסיני על מנת להצטרף לדאעש, ולצורך קידום הקשר, ביום 25.10.17, ניגשו השניים למשרד הפנים בבאר שבע, בכדי להוציא דרכון.

ב. טענות ב"כ הצדדים

1. טענות ב"כ המאשימה

ב"כ המאשימה הדגיש בטיעוניה את חומרת מעשיהן של הנאשמות וציין כי הפגיעה בערכים המוגנים באה לידי ביטוי בכמה מישורים, כאשר הפגיעה העיקרית והקשה היא בהגנה על שלום הציבור וביטחון המדינה, בשל הסכנה הרבה הנובעת מפעילותן של ארגון דאעש, אשר "...מעשיו הרצחניים, האכזריים והבלתי אנושיים של ארגון דאעש" ידועים למרבה הצער בכל העולם, וסכנותיו גלויות וברורות" כפי שציין בית המשפט העליון בע"פ 8333/15 מדינת ישראל נ' חאלדי (פורסם בנבו, 23.8.2016, להלן: עניין חאלדי).

ב"כ המאשימה ציין עוד כי ערך נוסף שנפגע ממעשיהן של הנאשמות הוא ערך קדושת החיים, מפני שהפיגועים שתכננו השניים, בשם דאעש, וההכנות שעשו לצורך תכנון וביצוע הפיגועים הללו, היו יכולים לגרום למספר רב של נפגעים. ב"כ המאשימה הוסיף, כי למעשיהן של הנאשמות קדם תכנון מוקדם, מפני שהשניים קיבלו הוראות מקאסם שפעל ברשת האינטרנט ובשם דאעש, ואף יצאו לסיור מקדים בשני יעדים במטרה לאסוף נתונים לצורך ביצוע פיגוע באמצעות מזוודת נפץ. לדבריו, חלקן של הנאשמות בביצוע העבירות הוא מלא, מפני ששתיהן היו חברות בקבוצות שונות המזוהות עם דאעש, שתיהן תכננו לפעול בשם הארגון הרצחני במטרה לפגוע ביהודים ואף פנו לאדם אחר בניסיון לשדלו לבצע פיגוע בשם אותו ארגון טרור רצחני.

ב"כ המאשימה התייחס גם לנזק הרב שהיה עלול להיגרם אם הנאשמות היו מצליחות לבצע את התכניות הרצחניות שתכננו, ואת הפגיעה הפוטנציאלית הקשה בביטחון המדינה ובחיי אדם שהייתה גלומה בתכניות אלה. כמו כן, הדגיש ב"כ המאשימה את העובדה שהנאשמות הן אזרחיות ישראל, אשר פגעו בחובת הנאמנות שלהן למדינה, וניצלו את האפשרות שהייתה להן לנוע באופן חופשי ברחבי הארץ, בכדי לאסוף ולהעביר מידע חיוני לגורמים עוינים בכדי לפגוע בביטחון המדינה.

אשר לגילן הצעיר של הנאשמות, טען ב"כ המאשימה כי אומנם עסקין בנאשמות צעירות יחסית, אולם למרות גילן הצעיר, הן הבינו היטב את הפסול במעשיהן ואף פעלו בתחכום כאשר התקינו סים אחר במכשירי הטלפון הניידים שלהם בכדי להסתיר את מעשיהן, ולהכשיל חקירה אפשרית בנושא.

ב"כ המאשימה הפנה לתסקירי שירות המבחן שהתקבלו בעניינן של הנאשמות. ביחס לנאשמת 1, נאמר בתסקיר כי מצאה בהשתייכותה לארגון דאעש, הדוגל בדת האסלאמית, מענה לצרכים רגשיים של זהות וערך, וכי התנהלותה בטרם מעצרה מעידה על הזדהות עם אג'נדות פוליטיות דתיות קיצוניות, ותפיסות הנותנות לגיטימציה להפעלת אלימות במצבים חברתיים או פוליטיים.

ביחס לנאשמת 2, נאמר בתסקיר כי הנאשמת החלה את לימודיה במכללת קיי בבאר שבע אך בעקבות מאמצי שכנוע של אנשים שמזוהים עם דאעש, אשר אסרו עליה ללמוד ולהיות בחיק אנשים כופרים, הפסיקה את לימודיה, והתרחקה ממשפחתה. עוד עולה מהתסקיר כי הנאשמת נחשפה לתכנים של ארגון דאעש ברשתות החברתיות, והושפעה מהן, ולכן התרשם שירות המבחן כי מדובר בצעירה, אשר בנקל עשויה להיגרר לסיטואציות שליליות, ובעיקר לאלה הקשורות באידיאולוגיה דתית קיצונית. ב"כ המאשימה הדגיש בטיעונו כי בסופו של יום נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית ביחס לשתי הנאשמות.

אשר למתחם העונש ההולם, טען ב"כ המאשימה כי מתחם העונש ההולם את מעשיה של נאשמת 1 נע בין 6 ל-9 שנות מאסר בפועל, ואילו מתחם העונש ההולם את מעשיה של נאשמת 2 נמוך במעט ונע בין 5 וחצי עד 8 שנות מאסר בפועל, ותמך את טיעונו באסופת פסיקה שהגיש. למרות זאת ציין ב"כ המאשימה כי המאשימה תעתור להסתפק ברף הנמוך של המתחם, וזאת בשל הודאתן של הנאשמות בכתב האישום המתוקן, ובשל גילן הצעיר והעובדה שאין להן עבר פלילי.

2. טענות ב"כ הנאשמות

ב"כ הנאשמת 1 ציין בפתח דבריו כי אין מחלוקת בדבר חומרת העבירות שכן בטחון המדינה הינו ערך קדוש ואין לפגוע בו. יחד עם זאת, טען ב"כ הנאשמת כי מדובר במי שהודתה בביצוע העבירות המיוחסות לה בכתב האישום המתוקן, וכי מדובר בנאשמת צעירה אשר ככל הנראה עברה "שטיפות מוח", בעקבות רצונה לחפש תכנים ולהתעמק בדת, וכתוצאה מכך נגררה לאידאולוגיות קיצוניות שהסיטו אותה מדרך הישר.

ביחס לפרט האישום הראשון בדבר פתיחת חשבונות טלגרם, ציין ב"כ הנאשמת כי אומנם הנאשמת התבקשה לפתוח חשבונות נוספים, בכדי לגייס באמצעותם אנשים לפעילות בדאעש, אך בפועל לא הספיקה לעשות דבר בעניין זה מפני שנעצרה זמן קצר לאחר השיחה עם המכונה "בית אלמקדס". ביחס לעבירת ההכנה שבפרט האישום השני, טען ב"כ הנאשמת כי אין המדובר ברף הגבוה של העבירה, מפני שעניין ההכנה הסתכם בביקור חד פעמי באוניברסיטה ובמכללת קיי, שהביא למסקנה כי לא ניתן להכניס מזוודות לתחומי המקומות הללו.

ב"כ הנאשמת טען עוד כי יש לתת משקל מכריע לגילה הצעיר של הנאשמת, אשר ביצעה את העבירות נשוא כתב האישום המתוקן בהיותה בת 19, הודתה בחקירתה הראשונה, ואף הביעה חרטה כנה. ב"כ הנאשמת הדגיש את יכולותיה האקדמיות של הנאשמת והצטיינותה בלימודים, וציין כי הנאשמת מוגדרת כאסירה ביטחונית, ולכן תנאי מעצרה קשים במיוחד, ובנוסף לכל אלה, הנאשמת נקלעה למצוקה רגשית על רקע העדר דמות אב, שנטש את הבית לפני 5 שנים והתחתן בשנית.

ב"כ הנאשמת הפנה אף הוא לתסקיר שירות המבחן ממנו עולה כי הנאשמת סיפרה כי עברה שטיפת מוח והיא מביעה צער רב על הצטרפותה לדאעש. לדבריו, מדובר בנאשמת ללא עבר פלילי, ממשפחה אשר תורמת לביטחון המדינה, ואשר רוב בניה שירתו בצבא. כן, ציין ב"כ הנאשמת ששירות המבחן התרשם כי קיימים יסודות בריאים בתפקודה הבאים לידי ביטוי במסגרות לימודיה והשירות הלאומי, ומכאן ניתן ללמוד כי אין מדובר בנאשמת שפועלת נגד המדינה.

לעניין העונש, טען ב"כ הנאשמת 1 כי המתחם אליו עתרה המאשימה מחמיר, ולשיטתו מאחר וקיימת מסגרת להסדר, אין צורך לקבוע את מתחם העונש ההולם, ואולם ככל שבית המשפט יקבע אחרת, טוען ב"כ הנאשמת למתחם ענישה שנע בין שנה וחצי לשלוש שנות מאסר, כאשר לטענתו יש למקם את עונשה של הנאשמת ברף הנמוך של המתחם.

ב"כ הנאשמת 2, טענה כי עד למעצרה ניהלה הנאשמת אורח חיים נורמטיבי, סיימה 12 שנות לימוד, בעלת בגרות מלאה, ביצעה שירות לאומי בבית הספר ביישוב לקייה, ולאחר מכן התקבלה ללימודי הוראה במכללת קיי. ב"כ הנאשמת ציינה כי הנאשמת הודתה בעבירות שיוחסו לה בכתב האישום המתוקן, וכי שירות המבחן ציין בתסקירו כי מדובר בצעירה שנמצאת בשלבי גיבוש זהותה הבוגרת, אינטליגנטית, בעלת יכולת ורבאלית, המצליחה לשתף בעולמה האישי, ללא דפוסים עבריינים. ב"כ הנאשמת הוסיפה כי שירות המבחן סבור כי הנאשמת מצליחה להתחבר לחומרת מעשיה, לאופי התנהלותה ולמניעים שגרמו להסתבכותה וכן כי ההליך הפלילי, ביחד עם חווית המעצר והענישה הצפויה לה בעקבות הרשעתה בעבירות שבהן הודתה, ירתיעו אותה מפני ביצוע עבירות דומות בעתיד.

כן ציינה ב"כ הנאשמת כי שירות המבחן התרשם מצעירה שגדלה בסביבה עוינת כלפיה והתמודדה עם תחושת חוסר ביטחון, חוסר הערכה וכבוד מסביבתה, ונראה כי מצאה בהשתייכותה לדאעש הדוגל בדת האסלאמית ובערכי האסלאם מענה לצרכים הרגשיים של זהות וערך. אשר למידת החומרה של מעשיה של הנאשמת, טענה באת כוחה כי עסקין בהתכתבות ובקשירת קשר ראשוני, שלא יצאו אל הפועל, וכי לא נגרם כל נזק ממשי לביטחונה של מדינת ישראל ושלום הציבור.

ב"כ הנאשמת טענה כי יש להביא במכלול השיקולים את גילה הצעיר של הנאשמת, את העובדה כי מעשיה מצויים ברף הנמוך של העבירות שלא יצאו אל הפועל ואף גובלים בבחינת ניסיון לביצוע עבירה, וכן לנסיבות האישיות שאינן קלות, אשר מפורטות בתסקיר שירות המבחן. ב"כ הנאשמת ביקשה כי יינתן משקל לפוטנציאל השיקומי הגלום בגילה הצעיר של הנאשמת, שהיא נעדרת עבר פלילי שכל עתידה לפניה, וכן היא ציינה את הנזק העצום שנגרם לנאשמת ובני משפחתה על רקע כתב האישום, הן במישור החברתי והן במישור הכלכלי - בריאותי.

ב"כ הנאשמת הוסיפה וטענה, כי בעקבות ההליך הפלילי התמוטט אביה של הנאשמת והיה מחוסר הכרה במשך מספר חודשים, שלאחריהם עבר לבית לונישטיין לצורך שיקום. בנסיבות אלו, טענה ב"כ הנאשמת כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשים של מאסר בפועל ועד לשלוש שנות מאסר, ועתרה למקם את עונשה של הנאשמת באמצע המתחם.

ג. דיון והכרעה

1. חומרת המעשים

לא יכולה להיות מחלוקת על חומרת מעשיהן של הנאשמות, אשר נועדו לפגוע בביטחון המדינה ובשלומו הציבורי. כפי שעולה מעובדות כתבי האישום המתוקנים, הנאשמות היו פעילות בארגון דאעש שהינו ארגון טרור שהוכרז ע"י שר הביטחון כהתאחדות בלתי מותרת ביום 3.9.2014. על החומרה היתרה של הפעילות במסגרת אותו ארגון טרור רצחני עמד בית המשפט העליון בשורה של פסקי דין והחלטות. כך נאמר בבש"פ 6539/15 מדינת ישראל נ' כרים סאלח (פורסם בנבו, 19.10.2015) בפסקה 15:

ייאמר בקול ברור וצלול, כי מדינת ישראל, במצב הביטחוני בו היא שרויה, אינה יכולה להרשות לעצמה את ה"מותרות" של התעסקות עם דאע"ש, כמו מדינות אחרות באירופה המתמודדות עם צעירים הנוסעים לסוריה ולעיראק כדי להילחם בשורות הארגון. ידע כל אחד כי לדאע"ש לא מתקרבים, ושומר נפשו ירחק מכל בדל של עיסוק בנושא. עניינו בעבירות ביטחוניות בעלות אופי אידיאולוגי, ובמוטיבציה אידיאולוגית יש כדי לחזק את יסוד המסוכנות [...]

כיוצא בזה נאמר בבש"פ 641/16, כאשר בית המשפט העליון התייחס לעררי מעצר של חשודים בחברות ובפעילות בדאעש:

[...] נקודת המוצא לדיון בעררים מסוג זה צריכה להיות החומרה המופלגת והמסוכנות הרבה הכרוכה בכל פעילות הקשורה לתמיכה בארגון דאע"ש או להצטרפות אליו.

...

בהקשר זה יודגש כי אין מקום להקל ראש ביצירת קשר "רק" באמצעות האינטרנט עם סוכני חוץ, כאשר מן המפורסמות הוא שפעילות פלילית משמעותית, גם בתחום הטרור, מתבצעת באמצעות מדיום זה [...]

בבש"פ 641/16 עדנאן עינאש נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 2.2.2016) פס' 19 ו-21.

פעילותן של הנאשמות, והזדהותן עם הארגון הרצחני, באו לידי ביטוי לא רק במעשים שהן עצמן תכננו לעשות, אלא גם בניסיונות שלהן לשכנע אחרים, משתתפי קבוצות ברשת "טלגרם", כי דרכו של דאעש היא הדרך הנכונה, ויש בכך כדי ללמד על המחויבות שהנאשמות גילו כלפי הארגון הרצחני. הנאשמות פעלו בתחכום בכך שעשו שימוש בכרטיס סים מיוחד, על מנת שתוכלנה לשוחח עם פעילים אחרים ללא מעקב הרשויות. הן הגיעו לבחון את השטח ואף היו שותפות בבחירת המקום והמועד שבו תכננו לבצע את הפיגועים שנזכרים בפרטי האישום השני והשלישי.

מדובר אפוא בפעילות ממשית בארגון טרור רצחני, שלא התבטאה רק בגלישה באינטרנט ובקשר ערטילאי עם פעילי טרור אחרים, אלא עברה גם לפסים מעשיים, כאשר שתי הנאשמות היו מעורבות בהכנות מעשיות לקראת הוצאת פיגועי טרור קשים, שאם חלילה היו יוצאים לפועל, היו עלולים לגרום למותם של אזרחים רבים חפים מפשע.

את נסיבות החומרה הללו יש לשקול לחובתן של הנאשמות, ולא למותר לציין כי על מקרה דומה, קבע בית המשפט העליון בעניין חאלדי הנ"ל כי "... נדרש מסר ברור גם מצד בתי המשפט בדבר חומרת התופעה וסכנותיה, ובהתאם מתחייבת ענישה משמעותית ההולמת את חומרת המעשים ואת הצורך בהרתעת הרבים...".

2.רמת הענישה הנוהגת

אשר לרמת הענישה הנוהגת, ניתן ללמוד עליה מפסקי דין דומים. בעניין חאלדי שנזכר לעיל, נדון עניינו של אזרח ישראלי אשר הגיע לסוריה דרך טורקיה והצטרף לדאעש, ובמסגרת זו השתתף באימונים צבאיים, והשתתף בלחימה נגד כוחות עיראקיים ואירניים על אדמת עיראק, עד שנפצע באחד הקרבות, וכף ידו השמאלית נכרתה. בסופו של דבר שב האיש ארצה, והואשם בשורה ארוכה של עבירות ביטחוניות, ובכללן בעבירות של מגע עם סוכן חוץ ואימונים צבאיים אסורים, בעבירות של חברות ופעילות בהתאחדות בלתי מותרת ויציאה מהארץ שלא כדין, וכן בעבירה של פעולה ברכוש טרור. בית המשפט המחוזי בנצרת הרשיע את חאלדי על פי הודאתו, וקבע מתחם ענישה שבין 36 ל-60 חודשי מאסר בפועל, ובתוך המתחם גזר על הנאשם 42 חודשי מאסר בפועל, ביחד עם מאסר מותנה וקנס כספי.

שני הצדדים ערערו על גזר הדין, ובית המשפט העליון דחה את שני הערעורים, ואישר את גזר הדין שניתן בערכאה הדיונית, תוך שהוא קובע כי המתחם שקבעה ערכאה זו הוא מתחם הולם "... המשקף החמרה ממשית במדיניות הענישה לעומת הענישה שנהגה בפועל קודם לכן, והמבטא גם את הצורך בהרתעת הרבים..." (עניין חאלדי, פסקה 14), ותוך שהוא מותח ביקורת על עתירה של המדינה למתחם ענישה שבין 8 ל-12 שנות מאסר בפועל.

בע"פ 6699/17 מדינת ישראל נ' מסארה (פורסם בנבו, 2.11.2017), נדון בין היתר עניינו של מערער אשר הורשע בבית המשפט המחוזי בנצרת בעבירות של קשירת קשר לפשע ותמיכה בארגון טרור וכן בעבירה של מגע עם סוכן חוץ. מדובר באדם שכחצי שנה עובר למעצרו, פיתח הזדהות אידאולוגית עם ארגון דאעש, נהג לצפות בסרטונים של הארגון, עמד בקשר עם פעילי הארגון הארץ ובחו"ל, ואף הפיץ חומרי הסברה של הארגון ברשתות החברתיות.

בשלב מסוים הוא בדק עם סוכן של הארגון את האפשרות לצאת לסוריה בכדי להצטרף לארגון ולהילחם בשורותיו, אולם העניין לא יצא לפועל. במקום זאת, הוא החליט לבצע פיגוע נגד חיילי צה"ל, ולצורך זה החל להתאמן במטווח "פיינטבול" כדי לרכוש מיומנויות ירי, ואף עמד בקשר עם סוחר נשק, אולם נעצר לפי שהספיק לרכוש נשק. כמו כן, הוא קשר קשר עם אדם אחר, בכדי לבצע פיגוע נגד כוחות הביטחון באזור שער האריות בסמוך להר הבית, ואף תכנן לרכוש אקדח לצורך זה, אולם נעצר בטרם רכש את האקדח.

בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה של 36 - 50 חודשי מאסר בפועל, והחליט לגזור על המערער 46 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי, וכן קנס של 8,000 ₪, ושני הצדדים ערערו על גזר הדין. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והחליט להחמיר בעונשו של המערער ולהעמידו על 58 חודשי מאסר בפועל.

בע"פ 6467/12 אטון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 30.7.2013) נדון עניינו של מערער שהורשע על פי הודאתו בעבירות של מגע עם סוכן חוץ, חברות בארגון טרוריסטי, פעולה ברכוש למטרות טרור ומתן שירות לארגון טרוריסטי, וכן הורשע לאחר ניהול הוכחות, בקשירת קשר לסייע לאויב במלחמה. המערער נענה להצעתו של פעיל בכיר בארגון החמאס לבצע פיגוע ירי רב נפגעים בירושלים. הוא קיבל סכומי כסף נכבדים לצורך הוצאתה של התוכנית מהכוח אל הפועל, גייס קרוב משפחה למשימה ואף התכוון לרכוש כלי ירייה. הפעילות המתוכננת סוכלה על-ידי גורמי הביטחון עם מעצרו של המערער ושל קרוב משפחתו.

בית המשפט המחוזי בירושלים גזר על המערער ארבע וחצי שנות מאסר לריצוי בפועל ושנת מאסר על-תנאי. המערער ערער על הרשעתו בעבירת הקשר, ולחלופין על חומרת עונשו. בית המשפט העליון קבע כי בית משפט קמא איזן כראוי בין כלל השיקולים לקולא ולחומרה, והשית על המערער עונש ראוי, שאף נוטה לקולא. בית המשפט קבע עוד כי אין בעונש שנגזר על המערער כל סטייה ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות, ובוודאי שאין מדובר בחריגה המצדיקה התערבותה של ערכאת ערעור, ולכן נדחה הערעור על גזר הדין.

בסוף פסק הדין, עמד בית המשפט העליון על הצורך להחמיר בענישה בעבירות מסוג זה, וציין כי "מדיניות ענישה זו מביאה לידי ביטוי את הצורך להיאבק בארגוני הטרור, המבקשים לפגוע בביטחון המדינה ובשלום אזרחיה, באמצעות פיגועי טרור רצחניים בקרב אוכלוסייה אזרחית, ועל בתי המשפט לתרום את תרומתם למאבק זה, בדרך של ענישה הולמת ומכבידה, על אלו הנוטלים חלק בפעילות נפשעת זו".

בתפ"ח (י - ס) 28728-08-17 מדינת ישראל נ' מוחמד אבו ח'דיר (פורסם בנבו, 8.1.2019) נדון עניינם של שלושה נאשמים אשר הורשעו בשורה ארוכה של עבירות ביטחוניות, ובכלל זה עבירות של חברות פעילה בארגון טרור, קשירת קשר לפשע, הכנה למעשה טרור, החזקת נשק, ירי לאזור מגורים, וכן ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה בין היתר כי הנאשמים התגייסו לארגון החזית העממית ונטלו חלק בפעולות שונות של הארגון. עובר לחודש מרץ 2017, גמלה בליבם של הנאשמים החלטה לבצע פיגוע נגד חיילים ישראלים והם החלו לתכנן את הוצאתו לפועל של הפיגוע, ביחד עם חבר חוליה נוסף. חברי החוליה נפגשו במספר הזדמנויות וקשרו קשר לביצוע פיגוע ירי נגד כלי רכב של חיילים ישראלים. כמו כן, הם תכננו לייצר מטעני חבלה, ואף רכשו מי חמצן לצורך זה, ובנוסף לכך, הם ניסו לרכוש כלי נשק מסוגים שונים, והשתתפו באירועים רבים של הפרות סדר ויידויי אבנים. בית המשפט המחוזי בירושלים קבע מתחמי ענישה שונים לעבירות השונות, כאשר ביחס לעבירות החמורות יותר בשלושת פרטי האישום הראשונים, שבכללן חברות ופעילות בארגון טרור, קשירת קשר לביצוע פיגועים נגד חיילי צה"ל וכן עבירות נשק שונות, נקבע מתחם של 5 עד 11 שנות מאסר. בסופו של דבר גזר בית המשפט על אחד הנאשמים עונש של 6 שנות מאסר, ועל שני הנאשמים האחרים עונש של 6 וחצי שנות מאסר, וכן מאסר מותנה.

3. מתחם העונש ההולם

על רקע האמור לעיל, נבחן את הנסיבות שלפנינו. נראה כי הן חמורות יותר מעניין חאלדי, מפני שהנאשמות שלפנינו הורשעו גם בעבירות של קשירת קשר לפשע, לביצוע פיגועים נגד אזרחים יהודיים, וכן מפני שהייתה במעשיהן גם פגיעה קשה בחובת הנאמנות שהן חבות למדינה, בהיותן אזרחיות של המדינה, אשר תכננו לבצע פיגועים נגד אזרחים אחרים בתוך גבולות המדינה. זאת, בשונה מחאלדי, שאף שגם הוא היה אזרח המדינה, העבירות שבהן הורשע לא כוונו כלפי אזרחי המדינה, ולא בוצעו בתוך המדינה. עניין של שתי הנאשמות פחות חמור מעניין אבו ח'דיר, הן בשל מספר העבירות הרב יותר שבהן הורשעו הנאשמים שם, כולל ירי לאזור מגורים, וכולל השתתפות בהפרות סדר ויידויי אבנים לעבר כוחות הביטחון, והן בשל מידת ההתקדמות בקשירת הקשר לייצור מטעני חבלה, שכלל גם רכישת חומרים כימיים לצורך זה. דמיון רב יותר ניתן למצוא בעניין מסארוה, אשר מזכיר במידה רבה את עניין של הנאשמות שלפנינו, הן בכך שבשני התיקים הללו יש הרשעה בכמה עבירות זהות, והן בשל הדמיון במעשי העבירה בשני התיקים. כמו בעניין מסארוה, גם בענייננו התכניות הנפשעות של הנאשמות לא הגיעו לכדי מימוש, "אך זאת לא בשל חרטה מצד מי מן המשיבים, כי אם נוכח מעצרם על ידי כוחות הביטחון", כפי שציין שם בית המשפט העליון. לכן, דברים שנאמרו בעניין מסארוה בדבר הצורך למצוא את "... האיזון הראוי בין הרצון האמתי של המשיבים לקדם את המהלך הרצחני ששמו לעצמם כמטרה לבין העובדה שמהלך זה נגדע בעודו רחוק מן הוצאתו על הפועל...", יפים גם לענייננו.

גם עניין אטון, דומה במידה רבה לנסיבות שלפנינו, ורוב העבירות בשני התיקים זהות. אולם ראוי לציין כי בשונה מהנאשמות שלפנינו, המערער שם הורשע לאחר הוכחות גם בעבירה חמורה במיוחד של קשירת קשר לסיוע לאויב במלחמה, אשר העונש הקבוע בצידה - מיתה או מאסר עולם, יכול ללמד על חומרתה, כפי שציין בית המשפט העליון בפסק דינו. לכן, לא בכדי נאמר שם כי העונש שנגזר על המערער בערכאה הדיונית - ארבע וחצי שנות מאסר בפועל, נוטה לקולא. לכן ניתן לראות גם בעניין אטון, אינדיקציה לרמת הענישה הנוהגת בעבירות מסוג זה.

בטרם נקבע את מתחם הענישה, צריך לקבוע אם העבירות שבכתבי האישום מהוות אירוע אחד שיש לקבוע לו מתחם ענישה אחד, או שמא מדובר בכמה אירועים שמצדיקים קביעת כמה מתחמים. אנו סבורים כי יש לראות בכל העבירות שבהן הורשעו הנאשמות אירוע אחד, מפני שכל העבירות נגזרות ממניע משותף של הזדהות עם ארגון הטרור הרצחני, וכן בשל הדמיון בשיטת הפעולה בעבירות השונות, ובשל פרק הזמן הקצר שבו בוצעו כל העבירות.

נסיבות החומרה במעשיהן של שתי הנאשמות פורטו לעיל, ובולטת בהן ההזדהות העמוקה עם הארגון הרצחני, שהביאה אותן לא להסתפק בהזדהות רעיונית בלבד, אלא אף לנקוט בצעדים מעשיים של קשירת קשר ומעשי הכנה לשני פיגועים, שנועדו לפגוע באזרחים חפים מפשע על רקע דתי אידאולוגי, ע"י אזרחיות ישראל. מדובר אפוא בעבירות שנעשו לאחר תכנון מוקדם, והיו עלולות לגרום לנזק רב, אלמלא סיכלו כוחות הביטחון מבעוד מועד את מזימתן של הנאשמות.

עם זאת, נראה כי עניינה של נאשמת 1 חמור מעט יותר מעניינה של נאשמת 2, מפני שכתב האישום נגדה חמור יותר. זאת, מפני שבפרט האישום הראשון, הורשעה נאשמת 1 בעבירה נוספת שלא יוחסה כלל לנאשמת 2, של קשירת קשר לפשע, בשל פעילותה בגיוס חברים לארגון טרור; כך גם בפרט האישום הרביעי, הנאשמת 1 הורשעה בשתי עבירות של קשירת קשר, בשונה מנאשמת 2 שהורשעה "רק" בעבירה אחת בפרט אישום זה.

החומרה בעניינה של נאשמת 1 אינה מתבטאת רק במישור הכמותי, בשל ריבוי העבירות בהשוואה לנאשמת 2, אלא היא קיימת גם במישור המהותי, מפני שנאשמת 1 דומיננטית יותר בחלק מהעבירות שבוצעו במסגרת פרשה זו. נאשמת 1 היא זאת שרכשה כרטיס סים חדש, בכדי להתחמק ממעקב אפשרי של הרשויות, והיא גם זו שהביעה הסכמה עקרונית לסייע בהתארגנות לביצוע פיגועי טרור בישראל, ואף יעצה לפעיל הטרור קאסם שפנה אליה, בדבר היעד המועדף לביצוע הפיגוע. היא גם יצרה קשר עם נאשמת 2, שבעקבותיו נאשמת 2 הצטרפה אליה לסיור מקדים באוניברסיטת בן גוריון ובמכללת קיי, כחלק מההתארגנות לביצוע הפיגוע.

גם באירוע של קשירת הקשר לשידול למעשה טרור נשוא פרט האישום השלישי, נאשמת 1 היא שיזמה את הפנייה לאחמד וניסתה לשדל אותו לבצע פיגוע בליל הסילבסטר. כשלא צלחה, פנתה לנאשמת 2 בכדי שהיא תנסה לשכנע את אחמד לבצע את הפיגוע האמור. אירוע זה מלמד לא רק על כך שנאשמת 1 הייתה היוזמת של ביצוע העבירה, אלא גם על הנחישות של נאשמת 1, ועל הדבקות שלה במשימה הנפשעת שביקשה להוציא לפועל.

מכל הטעמים הללו, באנו לכלל מסקנה כי יש לקבוע לכל אחת מהנאשמות מתחם ענישה שונה, וכי המתחם של נאשמת 1 צריך להיות גבוה יותר ממתחם הענישה של נאשמת 2. נוכח האמור, ובשים לב לרמת הענישה שנקבעה בפסיקה שהובאה לעיל, אנו סבורים כי מתחם העונש ההולם ביחס לנאשמת 1 צריך לנוע בין 5 ל-8 שנות מאסר בפועל, ביחד עם מאסר מותנה משמעותי, ואילו ביחס לנאשמת 2 המתחם הראוי צריך להיות נמוך במקצת, ולעמוד על ארבע וחצי עד 7 שנות מאסר בפועל, בתוספת מאסר מותנה.

4. שיקולים לקביעת העונש בתוך המתחם

בבואנו למקם את עונשן של הנאשמות בתוך המתחם, נראה לנו כי מבלי להקל ראש בחומרת המעשים, ובשיקולי ההרתעה שיש לשקול בעבירות מסוג זה, בשל גילן הצעיר של שתי הנאשמות, בהינתן העובדה שהחלו בביצוע העבירות בהיותן בנות 19 לערך, ובשל נסיבות חייהן הקשות, כפי שפורטו בתסקירי שירות המבחן, יש למקם את עונשן של שתי הנאשמות ברף התחתון של מתחם הענישה, וגם ב"כ המאשימה אינו חולק על כך.

בקצירת האומר נציין כי הרקע של שתי הנאשמות דומה: שתיהן צעירות בנות 20 לערך, לשתייהן תעודת בגרות מלאה לאחר שסיימו 12 שנות לימוד, ושתייהן החלו בלימודים אקדמיים והפסיקו ללמוד כעבור זמן קצר. שתיהן גם באו מסביבה של מצוקה, ולמרות הסביבה הקשה שבה גדלו, הן הצליחו בלימודיהן, ותפקדו בצורה נורמטיבית לחלוטין. נאשמת 1 היא שיטית מבין תשעה ילדים להוריה, אשר אביה נטש אותה ואת משפחתה לטובת אישה אחרת, והיא התקשתה לקבל זאת, ונאלצה להתמודד עם מצב כלכלי קשה.

נאשמת 2 היא הצעירה מבין שלושה ילדים להוריה, אביה מובטל מזה שנים רבות, ומתקיים מקצבת הבטחת הכנסה של ביטוח לאומי, ואמה עקרת בית. היא ומשפחתה גדלו בסביבה שנהגה כלפיהם בזלזול והשפלה בשל קוטנה היחסי של המשפחה, בהשוואה למקובל בתרבות הבדואית. כמו כן, בני המשפחה סבלו מאלימות פיזית ומילולית מבני דודיהם, על רקע סכסוך ירושה, ולכן הם חיו בתחושה של חוסר ביטחון וחוסר הערכה וכבוד בסביבתם. כפי שעולה מתסקירי שירות המבחן, מצאו שתי הנאשמות בדאעש, ובאידיאולוגיה האסלאמית הקיצונית שלו, מענה לצרכים הרגשיים של השתייכות, זהות וערך, אשר חסרו להן בסביבה המשפחתית והחברתית שממנה באו. ראוי לציין עוד כי שתי הנאשמות הביעו צער וחרטה בפני שירות המבחן על המעשים שעשו. גם בעת הדיון בפנינו, לאחר שמיעת טיעוני הצדדים, הביעו שתי הנאשמות בדברן האחרון צער וחרטה על מעשיהן, ועל הנזק ועוגמת הנפש שגרמו למשפחותיהן. התרשמנו כי כנים דבריהן, וגם את זאת יש לשקול לזכותן של הנאשמות בבואנו לגזור את דינן.

ד. סוף דבר

נוכח כל האמור לעיל, בשים לב למכלול הנסיבות, ולשיקולים לקולא ולחומרה שפורטו לעיל, החלטנו לגזור על הנאשמות את העונשים הבאים:

הנאשמת 1:

1. חמש שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרה.

2. שנה מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורה ממאסר, שלא תעבור עבירה מהעבירות שהורשעה בהן בגזר דין זה, או עבירה מסוג פשע המנויה בפרק 2 לחוק העונשין או בחוק המאבק בטרור.

הנאשמת 2:

1. ארבע וחצי שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרה.

2. שנה מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורה ממאסר, שלא תעבור עבירה מהעבירות שהורשעה בהן בגזר דין זה, או עבירה מסוג פשע המנויה בפרק 2 לחוק העונשין או בחוק המאבק בטרור.

זכות ערעור כחוק תוך 45 יום.

ניתן היום, י"א ניסן תשע"ט, 16 אפריל 2019, במעמד הצדדים.